

Fællesskabende didaktikker (Et undervisnings*vi* mod eksklusionsmønstre)

v/ Helle Rabøl Hansen, adjunkt, Phd.
Århus Universitet / IUP (DPU)

”Her fik jeg noget, jeg søgte efter. Jeg fik kærlighed”

(17 årig dreng om, hvorfor han valgte at gå ind i en bande)

Begreber i et situeret læringsperspektiv (Lave & Wenger)

Fællesskab?

- At være en vælger til kommunevalget?
- At tilhøre en lokal partiafdeling og føre valgkamp...
- At tilhøre DR journalistgruppe, der forbereder og dækker valget...

Tilhørsforhold skaber identitet

- Et begreb bliver til...

- Kernefund efter 15 års interventionsarbejde og forskning i mobning og eksklusion:

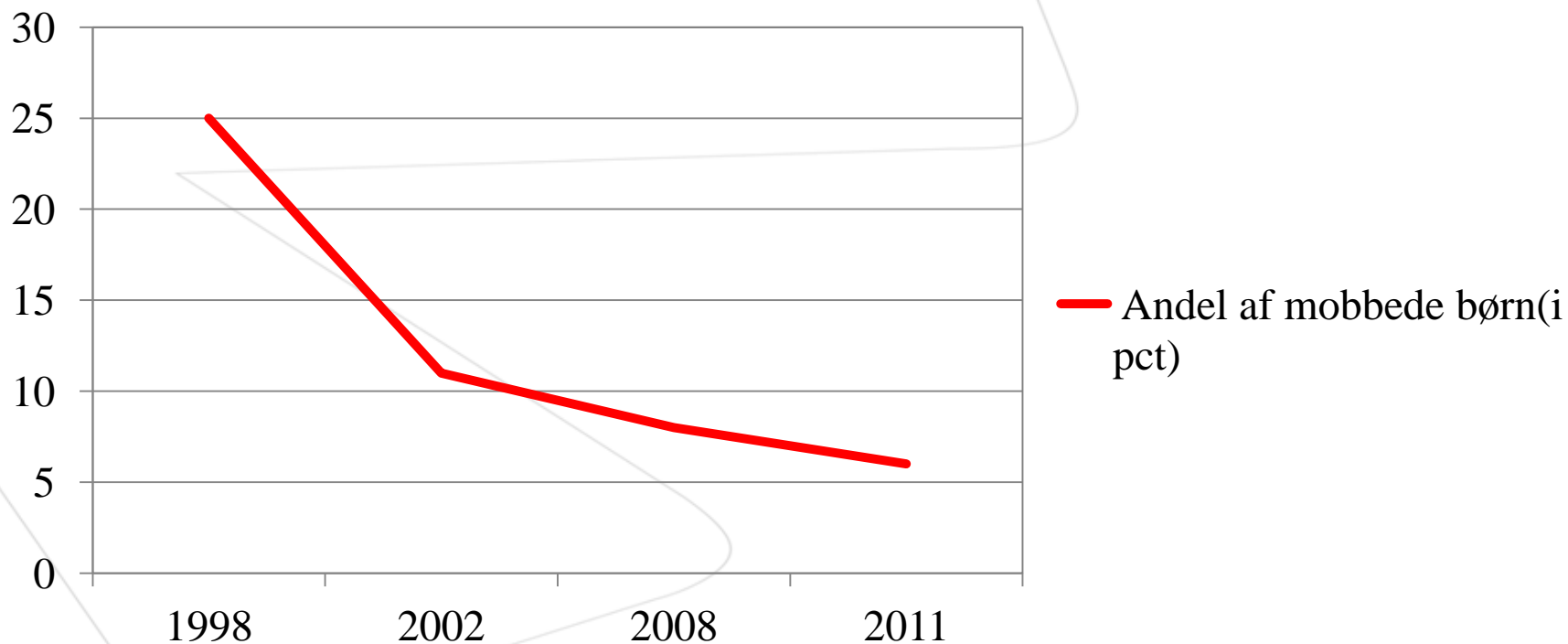
”skoleklassernes økosystemer er lokale kontekster for enten udvidet inklusion eller for ekstrem eksklusion”.

5 x fakta Om indsatser mod mobning

Indsatser mod mobning

Fakta nr. 1:

Indsats virker (hbsc.dk)

Indsatser mod mobning

Fakta nr. 2:

Mangel på systematisk viden om, hvad der virker/ikke virker

- En samlet og større indsats over tid har størst effekt (Internationalt review, Cambell 2009)
- Idekatalogerne hersker – metodepluralisme

Indsatser mod mobning

Fakta nr. 3:

Svært at fastholde positive succeser (Cambell 2009)

Indsatser mod mobning

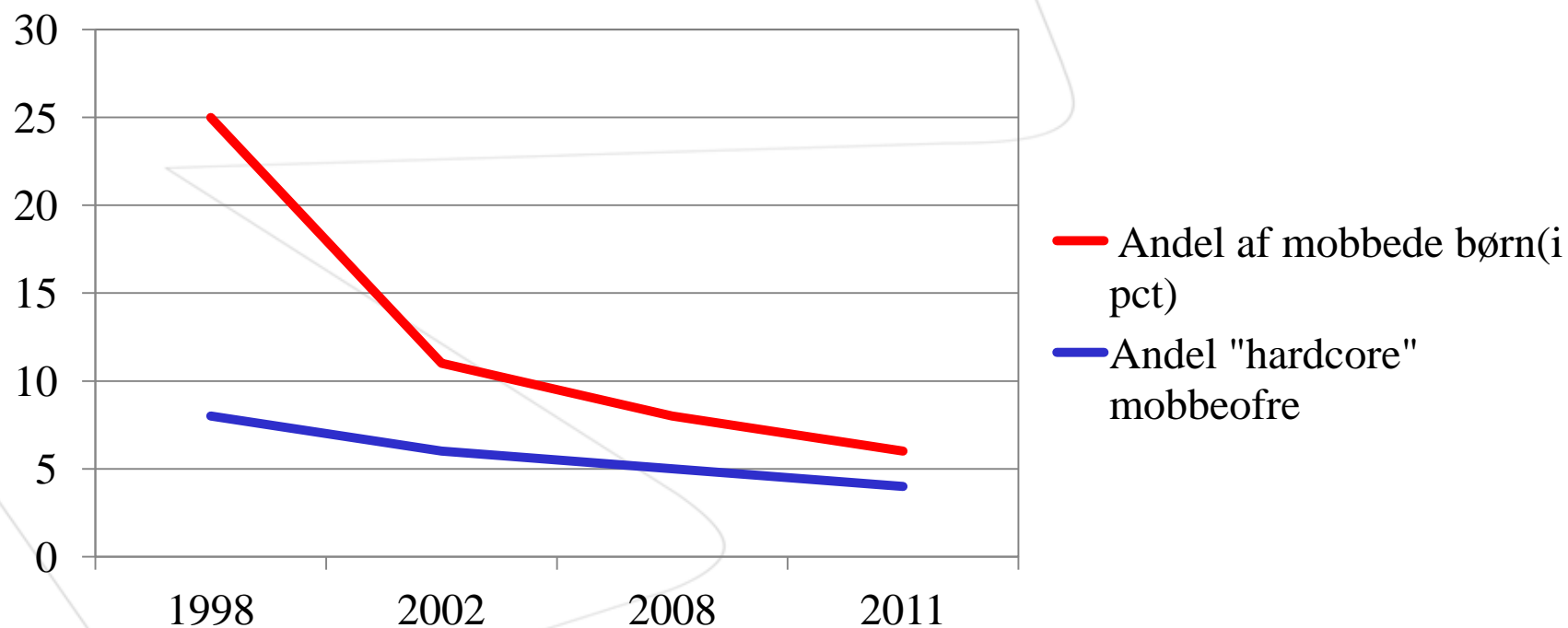

Fakta nr. 4:

**Indsatsen har begrænset
effekt over for "hardcore"
mobbeofre**

Indsatser mod mobning

Begrænset effekt på "hardcore" mobbeofre

Indsatser mod mobning

Fakta nr. 5:

Mangel på viden om indsatsernes mulige negative virkninger

- F.eks. følgevirkninger af: straffende interventionsstrategier (klar dominans i analyse af handleplaner)
- Ingen dokumenteret effekt af straf –
contraproduktivt på fællesskabet i klassen?

Beskrivelser af den hidtidige indsats mod mobning:

- Mestendels af indsatsen ligger *udenpå* undervisningen.
- Mestendels af indsatsen retter sig mod ændring af børnenes kultur – og ikke mod skolekultur.
- Individualiseret forståelse af mobning er fortsat det herskende paradigme i praksis. ("Elastikken")
- Opgaven udføres fortrinsvis af "ildsjælene"

Fra fredagskage til 2. gradsligning

Fra fredagskage til 2. gradsligning...

- Forslag om at indsatsens (mod eksklusion) kernelokation netop er skolens og lærerens kerneprodukt: Undervisning.
- Didaktisk faglighed vs. Social dannelse
- To diskurser i sammenstød.
- Forslag om at bryde dikotomien mellem faglighed og social dannelse. (Adskilt i retorikken).

At gøre undervisning til fælles tredje

Summe med sidemanden:

Tænk efter. Hvornår har du/I oplevet en situation, tidspunkt, periode, oplevelse, hvor der opstod et fælles tredje mellem eleverne

Fællesskabende didaktik

- Undervisning der retter sig mod at skabe fællesskab, og fællesskabet retter sig mod undervisning, som det fælles tredje.
- Hvordan er det antimobbende?
- Mobning er også et fælles tredje

Mobning som fællesskab

- Mobning kan opstå, når det formelle fællesskab ikke udvikler et reelt fællesskab.
- Børn har brug for fællesskaber – ellers udvikler de sig ikke...(longing for belonging).
- Derfor danner de uformelle fællesskaber, og disse uformelle fællesskaber kan være mobbende fællesskaber. (Mobning gentænkt).
- Mobning er en social dynamik – et udstødelsesfællesskab

Fordele ved at forstå mobning som en fællesskabsform

- Mobning defineres ikke af selve handlingernes karakter
- Interventionisterne kigger efter ”vi” og ikke kun efter ”du” og ”dig”.
- Opgaven bliver at udvikle fællesskaber, der erstatter mobningens behovstilfredstillelse efter at høre til.

Fællesskabende didaktikker

Fællesskabende didaktikker er et praksisbegreb, der samtænker undervisning og fællesopbyggende processer i skoleklassen. Ideen er at undersøge, hvordan sådanne processer kan fungere præventivt mod eksklusionsmekanismer mellem eleverne ved, at undervisningen bliver til fælles tredje mellem eleverne.

Tre kendetegn

1. Fællesskabende didaktikker

indebærer, at undervisningens mål, indhold og veje tilrettelægges som praksisser, der forsøger at samle og inddrage eleverne som deltager i skolens faglige indhold. Det er deltagelsen, der skaber det fælles. Ambitionen er, at flest mulige elever gribes og bidrager til undervisningsdeltagelse. Det betyder ikke, at alle elever gribes på samme måder, men at de gribes.

Kendetegn...

2. Fællesskabende didaktikker

er ikke tænkt som et kvantitativt teknisk redskab, der indfører eksempelvis mere gruppearbejde i skolen. Det er snarere den anden vej rundt et kvalitativt begreb, der retter sig mod et skoleliv, der skaber fælles tilhørsforhold til klassens virksomhed.

Kendetegn ...

3. Fællesskabende didaktikker

placerer undervisningen som mobbeinterventionens kernelokation. På den måde tages der udgangspunkt i, at der allerede eksisterer en dialektik mellem faglighed og socialitet i klasseværelset uanset om den i retorikken ofte adskilles. Fællesskabende didaktik indebærer således, at denne gensidighed er tolerant og inkluderende ved, at fagligheden gøres fælles og dermed social.

Fra force til ressource – et eksempel

Case: tre 8. klasser skriver projektopgave i en fællesskabende didaktisk ramme.

Basketboldspilleren, stille Emma og World of Warcraft Oscar...

Fællesskabende didaktikker – samtæunker tre kerneopgaver

